

ASIA

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa poiketa sammalten ja putkilokasvien rauhoitussäännöksistä

HAKIJA

Laura Vuoksenmaa
Eurofins Ahma Oy
laura.vuoksenmaa@etn.eurofins.com

VIREILLE

18.4.2024

HAKEMUS

Eurofins Ahma Oy hakee poikkeamislupaa sammalten, jäkälien, kääväkkäiden ja putkilokasvien näytteenottoon Kainuun alueella 1.6.2024–31.12.2027 välisenä aikana. Hakemus ei koske luontodirektiivin liitteen IV(b) lajeja. Lupahakemus liittyy Kainuun alueella eri hankkeisiin ja suunnitelmiin liittyviin luontokartoituksiin.

Selvityksiin kuuluu tärkeänä osana lajiston suojellisuuden aseman selvittäminen. Lajimääritysten oikeellisuuden varmistamiseksi kasvilajeista (putkilokasvit, sammalet), sienistä (kääväkkäät) ja jäkälistä tarvitaan toisinaan näyte esim. mikroskoopilla tehtävää tai toisen lajistoa tuntevan henkilön määrittäminen varmistusta varten.

Näytteenotto lisää tietoa lajien esiintymisestä, ja näytteitä ja niihin sisältyvää informaatiota voidaan siten käyttää mm. tutkimus- ja suojelutarkoituksiin.

Näytteet kerätään ja toimitetaan määrittäminen varmistuttua Oulun yliopiston kasvimuseolle tai Luonnontieteellisen keskusmuseon kasvitieteen yksikköön.

Lupaa haetaan ajalle 1.6.2024–31.12.2027 seuraaville henkilöille:

Eeva Kosola (LuK, biologia, EAT, luontokartoittaja)
Laura Vuoksenmaa (FM, biologia)
Stiina Lehmus (FM, biologia)
Osmo Heikkala (MMT, ekologia)
Sami Hamari (FM, biologia)
Mika Heikkala (Ins. AMK, metsätalous)
Eerikki Rundgren (EAT, luontokartoittaja)

KAINUUN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää pyydetyn luvan seuraavin ehdoin:

1. Tämä lupa koskee luonnonsuojelulain 74 §:n tarkoittamia rauhoitettuja sammal- ja putkilokasvilajeja.
2. Tämä lupa ei koske tiukasti suojeltuja luontodirektiivin liitteen IV(b) lajeja.
3. Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain 74 §:n tarkoittamien rauhoitettujen lajien näytteiden keräämiseen, jos se ei ole tarpeen lajimäärityksen tai sen varmistamisen vuoksi.
4. Tätä lupaa saavat käyttää ainoastaan hakemuksessa mainitut henkilöt
5. Luvan saaja vastaa luvan tiedoksiannosta ja jakelusta näytteiden keräämiseen luvan saaneille henkilöille;
6. Tämä lupa on pidettävä mukana maastossa näytteitä kerätessä ja näytettävä aina pyydettyäessä, lupa voi olla myös sähköisessä muodossa esimerkiksi puhelimessa;
7. Näytteen kerääminen ei saa vaarantaa tunnistetun tai alustavasti tunnistetun rauhoitetun lajin esiintymää. Mikäli esiintymä on niin pieni, että näytteen kerääminen voi vaarantaa sen olemassaolon, siitä ei tule kerätä näytettä lainkaan;
8. Näytteen koko tulee esiintymän koon ja runsauden lisäksi olla suhteessa tarpeeseen, mikä on pääasiallisesti lajin määrittäminen. Sammalten osalta riittävä näyte on useimmissa tapauksissa korkeintaan kourallinen ja putkilokasvien kohdalla muutama kukkavarsi.
9. Toimittaessa alueilla, joiden kasvisto ja/tai eläimistö on rauhoitettu erityisillä määräyksillä, tarvitaan tämän luvan lisäksi alueen omistajan ja ELY-keskuksen (suojelualue yksityisten omistamalla maalla) tai alueen haltijan (suojellulla valtion maalla Metsähallitus) lupa. Näillä alueilla on noudatettava lisäksi niitä ehtoja, joita toimivaltainen luvanantaja asettaa;
10. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisilla tiukasti suojelluilla luontotyypeillä toimittaessa ei ole lupaa näytteenottoon ilman poikkeamislupaa tiukasti suojellun luontotyypin heikentämiskiellosta. Tarvittaessa tulee hakea 66 §:n mukaista poikkeamista toimivaltaiselta viranomaiselta.
11. Luvan käytöstä ja sen mukaisesta näytteiden keruusta tulee raportoida luvan voimassaoloaikana vuosittain Kainuun ELY-keskukselle kunkin kalenterivuoden loppuun mennessä. Raportti lähetetään Kainuun ELY-keskuksen kirjaamoon;
12. Näytteet on toimitettava määrityksen varmistuttua Oulun yliopiston kasvimuseolle tai Luonnontieteellisen keskusmuseon kasvitieteen yksikköön.

13. Lupa on voimassa koko Kainuun alueella 31.12.2027 asti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki 3 §, 65 §, 66 §, 69 §, 74 §, 78 § ja 83 §

Luonnonsuojeluasetus 6 §, liite 3 ja liite 5, 8 §, liite 6

Hallintolaki 62 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

Perustelut

Hakemuksessa haetaan poikkeamista luonnonsuojelulain mukaisista rauhoitussäännöksistä jäkälä-, kääväkäs-, putkilokasvi- ja sammalnäytteiden keräämistä varten. Jäkälissä ja sienissä ei ole luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n tai 74 §:n mukaisesti rauhoitettuja lajeja, eikä näytteiden keräämisestä niiden osalta ole erikseen laissa säädetty. Kainuun ELY-keskuksen lupapäätös koskee siten hakemuksesta poiketen vain 74 §:n mukaisia putkilokasvi- ja sammallajeja.

Putkilokasveissa ja sammalissa on useita luonnonsuojelulain (9/2023) 74 §:n nojalla rauhoitettuja lajeja, joiden kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 74 §:ssä säädetystä rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (Lsl 3 §).

Näytteen kerääminen lajimäärityksen tekemiseksi tai sen varmistamiseksi on monen lajin kohdalla tarpeen, jotta esiintymää voidaan jatkossa käsitellä hankkeen tai suunnittelun yhteydessä kyseisen lajin esiintymänä. Kainuun ELY-keskus pitää perusteltuna näytteiden keräämistä eri hankkeiden ja suunnitelmien luontokartoituksissa, jotta selvietyksistä saatu tieto olisi mahdollisimman luotettavaa. Hankkeiden ja suunnitelmien pohjalle tarvitaan laadukkaita lajistonselvityksiä, jotta toimenpidealueiden lajisto ja arvokkaat elinympäristöt voidaan huomioida hankkeiden suunnittelussa ja niitä toteutettaessa.

Hakemus ja lupa eivät koske luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisia luontodirektiivin liitteessä IV(b) mainittuja sammal- tai putkilokasvilajeja, jotka ovat tiukasti suojeltuja ja joiden esiintymispaikkaa ei saa heikentää tai hävittää. Niiden kohdalla poikkeamista rauhoitusmääräyksistä pitää hakea tapauskohtaisesti.

Kaikissa hakemuksessa esitetyissä lajiryhmissä on sekä luonnonsuojelulain 75 §:n mukaisia uhanlaisia että 77 §:n 1 momentin ja luonnonsuojeluasetuksen 8 §:n tarkoittamia uhanalaisia, erityisesti suojeltavia lajeja. Uhanalaisten lajien näytteiden keräämisestä ei ole erikseen laissa säädetty. Suojelupäätöksellä rajatun erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty, eikä tämä lupa oikeuta keräämään sellaisesta lajista näytteitä lajin suojelemiseksi perustetulta alueella.

Tämä lupa yksinään ei oikeuta näytteiden keräämistä alueita, joilla on voimassa aluekohtaisia ja suojelualan perustamispäätöksiin kirjattuja rajoituksia tai suojelumääräyksiä. Tämän luvan lisäksi niiltä näytteiden keräämiseen pitää olla lupa poikkeamiseen suojelualan suojelumääräyksistä.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä ei saa heikentää. Tiukasti suojelluilla luontotyypeillä toimittaessa ei ole lupaa näytteenottoon ilman poikkeamislupaa tiukasti suojellun luontotyyppien heikentämiskielosta ja tarvittaessa tulee hakea 66 §:n mukaista poikkeamista siitä.

Tämä lupa koskee Kainuussa tapahtuvia luontoselvityksiä ja niissä kerättävää näyttemateriaalia. Lupa kattaa putkilokasvi- ja sammalnäytteiden keräämisen koko Kainuun alueella, pois lukien luvan ehdossa eriteltyt kohteet ja lajit, joita koskevat erilliset rajoitukset. Näytteiden kerääminen kohdentuu pääosin vielä tuntemattomiin lajiesiintymiin ja selvitykset tuottavat uutta tietoa lajien esiintymisestä ja auttavat siten lajien huomiointi hankkeiden toteutuksessa sekä lajien suojelua ja sen suunnittelua.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä (Liite 1).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Teppo Helo ja ratkaissut johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Lisätietoja päätöksestä antaa johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen, puh. 0295 038 620, marja.c.hyvarinen@ely-keskus.fi

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTOTAPA

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksianto koskeva ilmoitus julkaistaan 4.6.2024 Kainuun ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kainuu

SUORITEMAKSU

Valtion maksuperustelain mukaan luonnonsuojelulain 83 §:n 1–3 momentissa tarkoitusta luvasta poiketa eliölajin suojelua koskevista säännöksistä peritään 316 €.

TIEDOKSI

Hakija (sähköisesti)
Ympäristöministeriö (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

LIITE

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä
- postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus
- haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus
- vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus
- milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena (3) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä
- sähköpostitse toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksianto- tai saantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös laitoksen johtajalle.

Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Telekopio: 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.